

מסורת הש"ס

א) בכתיב נוסף טקס שאמר
 משור ר' יעקב שאמר וכו'
 ב) ע"ל ג' וצ"ב שפי"ג
 קט"ה. א) (לשילוח ד' וש"ל)
 ד) גירסת הראש"ש כמו
 שהיה בפיסקא ע"י חוס'
 ה) [ש' חוס'] קט"ו. ל' ד"ה
 אהרן אומר וכו' א) ו' ג' ע"ל
 ב) ו' ונכנסת שו' וש"ל
 ח) ע"ל ה' ט' [צ"ב קטו:]
 ט) [קטן טו:] י' [א] [קטן
 טו:] י"ט [קטן י"ז:
 י"ט ע"ד לע"ב,

מוסף רש"י

בכניתי. נוסף טקס צל"ז
 על שם ששעין קט"ו
 קט"ו מתת לחבר הנכד
 (שבת טו.) פרמ"ל הוא
 בית נפש שקורין נוסף טקס
 שמתכין זה פחותה
 פי החלוקה (שבועות ו').
 וקיימו החכמים את
 דבריה. אם מתת שכיב
 מרע בלא שירי הטה,
 איכא למימר דמתה ר"א
 במתה מתת מיתה דלא
 בעי קין והוא דמת
 דהא לא מנעבי ללאקומי
 מעשה דבני רובל במתה
 מתת מיתה, ואם מתת
 שכיב מרע בנתקיה הטה
 ומנעבי קן ללאקומי במתה
 מתת מיתה דלאקומי
 לעיל (קט"ה:) דהא
 מתת שכיב מרע בנתקיה
 כולו עמלא מוריס דלא
 מיקלא בלמיה וא"כ ע"כ
 פלג ר"א אפילו במתה
 מתת מיתה (דשב"ס י"ט)
 קט"ו.) בני רובל תקברם
 אבם. אין מביאין ליה
 מנעבי רובל דרשעט היו
 והלאו שתקברם אבם
 דלמפרש עמלא בנתקיה
 וקטנא חול דקטנסו רבנן
 לקיים מתת אבם לנתה
 בלא קין (ס"ט).
 הדרן עלך המביא קמא
 המביא גט ממדינת
 גו. כל חו"ל מדינת
 מדינת הים כר מנבל (ש"ל)
 ג. צריך. השליח הנעלה
 לומר בפני נכתב ובפני
 נחתם. וזלתי זה העכל
 עשאו שליח להולכה (ס"ט).

פסקי ר"ד

המביא גט ממדינת הים
 ואמר בפני נכתב אבל לא
 בפני נחתם בפני נחתם
 אבל לא בפני נכתב בפני
 נכתב כולו ובפני נחתם
 חציו בפני נכתב חציו
 ובפני נחתם כולו פסול א'
 אומר בפני נכתב וא' אומר
 בפני נחתם פסול שנים
 אומרים בפני נכתב וא'
 אומר בפני נחתם פסול ו'
 יהודה מכשיר א' אומר
 בפני נכתב ושנים אומרים
 בפניו נחתם כשר (כ"ב).
 א' מן העדים אומר בפני
 נכתב וא' אומר בפני נחתם
 פסול או כשהגט יוצא מוחת ידי האחד
 להוריה ולמאן דמוקי לה בגמ'
 כששניהם שלוחים אפ"ה פסול
 רבין דחה הוא דאיכא אחתימי'
 ואיהו לא קמסחיד אכתבה
 אתי לאיחלופי בקיום שטרות
 דלמא ב"בא כדאמרן בשמעתא
 קמא דפ"ק (ג'). שנים אומרי'
 בפניו נכתב ושלישי אומר
 בפני נחתם נמי פסול משום
 האי טעמא גופיה ו' יהודה
 מכשיר רבין דמצריכיהו נמי
 אכתבה או הוא או אחר ו' לא
 אתי לאיחלופי. ובגמ' אמרין
 דחוקה היה ר' יהודה אף
 בראשונה פי' האי' אומר
 בפני נכתב או' אומר כשר
 ובגמ' מפרש את תלמה לי
 האי תנא ליה חדא זמנא
 המביא גט ממדינת הים צריך
 שיאמר בפני נכתב ובפני
 נחתם אי מההיא הוה
 אמניא צריך למכתבה
 והא לא אמר שר קמ"ל
 דצריך ופסול: פי' אמניא
 דק"ל) לפי שאין עדים מצויין
 לקיימו ולשמע לא
 חיישין ולכן תקנו שיאמר
 בפני נחתם כדי לקיים
 החתימה דאי אתי בעל
 הברית ומעריע שלא
 כתבתיו אני ומוזיף הוא לא

המביא גט פרק ראשון גיטין

טו.

עין משפט נר מצוה

צג א מיי פ"ד מהל'
 זמיה הל' ה טושיע'
 ח"מ סי' רכז סעיף ב'
 א ב מיי פ"ז מהמלכות
 גיטין סי' ג' סג
 עשין נ טושיע' אה"ע סי'
 קמז סעי' טו:
 ג ב מיי שם הל' טו
 טושיע' שם סעי' יט:
 ג ד ה מיי שם הל' יט
 טושיע' שם סעי' טו:
 ד ו מיי שם הל' יט
 טושיע' שם סעיף טו:
 ג

גליון הש"ס

גמ' איבעיא להו ר"ש
 הנשיא ע' צלח שבע פ"ג
 דלריות ע"ז ע"ז ד"ה
 כגון אל:

לעני רש"י

נושא"א. סיכה. מכבה.

מוסף הוספות

א. וא"ת מאחר דקיי"ל
 מצוה לקיים דברי המת
 אמאי הוצרכו חכמים לומר
 דברי שכיב מרע ככתובין
 וכמסורין דמו, ויפוק ליה
 אפי' בבדיא מצוה לקיים
 דברי המת וי"ל. מוס'
 ה"ש. ועי' מהרש"א
 ומהר"ם ש"ך שם צ"ל מלי
 קטל' לכו למוס'. ב. מכאן
 שמשמע דרב חסדא סבר
 לפי שאין עדים מצויין
 לקיימו. מוס' ה"ש.
 ג. וה"פ מי איכא מידי
 דאילו אמר חד כשר כלומר
 אי אומר בפני נחתם על
 שתי החתימות כשר,
 השתא דאיכא על החתימה
 השנייה שנים פסול, אלא
 אומר רבא אפי' הוא ואחר
 מעידין על חתימת יד שני
 פסול, ואיהו לתדריה אי
 אמר ידעתי פשיטא דלא
 מהימן אלא אפי' הוא
 אחד. פסול. מוס' ה"ש.
 ד. והשתא ניחא דאתי
 לאיחלופי משום דאיהו
 להורי' לא מהימן לומר
 כמו בשאר קיום שטרות.
 ש. ה. כלומר באותו
 לשון עצמו שהעיד על
 חציו אם היה גומר אותו
 לשון. ס. ו. גם על העד
 השני, היה. ט. ש. ו. [של]
 עד השני. ט.

פסקי ר"ד (המשך)

משחזין ביה הא אמן
 לעיל (ג'). דצריך שיאמר
 גם בפני נכתב ומעיד על
 כל הכתיבה שנכתב לשמה
 גיריה דלמא אתי
 לאיחלופי בקיום שטרות
 בעלמא דכל קיום שטרות
 הוא בשני עדים והכא
 משום עיגונא דאיתתא
 הימנה רבנן להד כבי תרי
 ודוקא היבא העידים גם על
 הכתיבה דלא אתי לאיחלופי
 בקיום שטרות בעלמא
 הימנה רבנן כבי תרי אבל
 היבא דלא העידים גם על
 הכתיבה לא הימנה רבנן
 כבי תרי ומ"ה פסול אם לא
 העיד בין על הכתיבה בין על
 החתימה: בפני נכתב כולו
 ובפני נחתם חציו בפני
 נחתם כבי תרי חציו אלימא
 חציו ראשון והא א"ר אלעזר
 אפילו לא כתב בו אלא שיהא
 א' לשמה שבו אנו צריכי'
 שיטה ראשונה שיש שם
 האיש והואשה והזמן
 אלא אם רב אסי חציו אחרון:
 בפני נכתב כולו ובפני
 נחתם חציו פסול פי' עד אחד
 ויכין שלא קיים כל החתימה
 פסול דכיון דלא שכיחי
 שירתא היישין דלמא אתי בעל
 ומעריע ומנצא גם בטל
 ובגיה ממורים הליכן לא
 תישא בו: אמר רב חסדא
 ואפי' שנים מעדיים על
 חתימת יד שני פסול מ"ט
 או כולו בקיום הגט או כולו
 בתקנת חכמים פי' האי'
 נתקיים בשני עדים כדרך
 קיום שטרות והעד האחד
 נתקיים בעדות השליח
 שהוא תקון חכמים דהיינו
 כבי תרי ובעינין או כולו
 בתקון חכמים או כולו
 בקיום שטרות: מתקיף
 [לה] רבא ומי איכא מידי
 דאילו אמר חד כשר והשתא

כנינא. נוסף טקס צל"ז. והוא צ"ב מנה. כך היתה שוה: קנסים
 אבם. קללה היא כלומר לא יעלו על לב ולא יזכרו צנית המדרש
 לראיה לפי שרשעים היו שהיו מקיימין קוליס צכרסי ולר"א כלאים
 יניהו ולא נלמד מהן רשעים לפי שלא דקדקו בהן אף היתה אותה
 צבאמ"ז: טנא קמא כר"א. לאמר
 שכיב מרע וצריא שוים הלכן הולך
 ידיה לאו כוזי דמי: ויש אומרים
 רבנן. לדברי שכיב מרע ככתובין
 וכמסורין דמי ואפי' לא מת משלה
 נמי יתנו ליורשי מקבל כל זמן שלא
 חזר משלה מדצרו: כר"א. מדתלו
 טעמא צמיתה לה אס לא מת יחזרו
 לו: מספקא להו. אי כר"א אי
 כרבנן והיכא דמית נמי מספקא להו
 אי מלוה לקיים דברי המת או לא:
 פני צמיתיה דר"ש יחזרו למשלה
 ולא תתני ליורשי משלה דכלא
 מת עסקינן:

הדרן עלך המביא קמא

בכניתי לבתי והיא בשנים עשר מנה ומתה
 וקיימו חכמים את דבריה אמר להם בני רובל
 תקברם אבם ת"ק כר"א ור' נתן ור' יעקב נמי
 כר"א אע"ג דמית לא אמרין מצוה לקיים דברי
 המת ויש אומרים כרבנן ור' יהודה הנשיא
 (ש"אמר משום ר"מ כר"א מיהו היכא דמית
 אמרין מצוה לקיים דברי המת וחכמים אומרי'
 יחלוקו מספקא להו וכאן אמרו שורא עדיף
 ור"ש הנשיא מעשה אתא לאשמועינן אבעיא
 להו ר"ש הנשיא נשיא הוא או משמיה
 הנשיא קאמר ת"ש דאמר רב יוסף הלכה כר"ש
 הנשיא ועדיין תיבעי לך נשיא הוא או דקאמר
 משמיה הנשיא תיקו גופא אמר רב יוסף
 הלכה כר"ש הנשיא והא ע"קיי"ל דברי שכיב מרע
 ככתובין וכמסורין דמו רב יוסף מוקי לה
 כבריא והא ליורשי משלה קאמר אוקיי"ל
 מצוה לקיים דברי המת תני יחזרו למשלה:

הדרן עלך המביא קמא

המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב
 אבל לא בפני נחתם בפני נחתם
 אבל לא בפני נכתב בפני נכתב כולו ובפני
 נחתם חציו ובפני נכתב חציו ובפני נכתב כולו
 פסול יאחד אומר בפני נכתב ואחד אומר בפני
 נחתם פסול שנים אומרים בפניו נכתב ואחד
 אומר בפני נחתם פסול ור' יהודה מכשיר
 א' אומר בפני נכתב ושנים אומרים בפניו
 נחתם כשר: גמ' הא תו ל"ל הא תנא ליה
 חדא זמנא המביא גט ממדינת הים צריך
 שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אי מההיא
 הוה אמניא צריך ואי לא אמר כשר קמ"ל:
 בפני נכתב חציו ובפני נחתם כולו פסול:
 הי חציו אלימא חציו ראשון והאמר ר"א
 אפילו לא כתב בו אלא שיטה אחת לשמה
 ישוב אינו צריך אלא אמר רב אשי חציו
 אחרון: בפני נכתב כולו ובפני נחתם חציו
 פסול: אמר רב חסדא ואפילו שנים מעדיים
 על חתימת יד שני פסול מאי טעמא או כולו
 בקיום הגט או כולו בתקנת חכמים מתקיף לה
 רבא ומי איכא מידי דאילו אמר חד כשר
 השתא דאיכא תרי פסול אלא אמר רבא אפי'
 הוא

היא אומר השליח אני
 אומר נחתם דהכי אמרין
 צפ"ק (לעיל דף ג.) דכי אמר יודע אני נמי מהימן
 צשמעתא קמייתא: הוא